DEĞERLENDİRME SORULARI

A. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız. CEVAPLARI SON SAYFADADIR

1) Hükmi kirlilik nedir? Bilgi veriniz. Sayfa 30 Manevi Kirlilik başlığında
2) Dinen pis sayılan maddeler nelerdir? Maddeler hâlinde sıralayınız. Sf. 29 son paragraf
3) Namaz vakitleri hakkında bilgi veriniz. Sf. 34-35
4) Başlıca nafile namazlar hangileridir? Sf.39 paragraf 3
5) Hangi namazlar hangi durumlarda cem edilebilir? Açıklayınız. Sf.45

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru seçeneklerini işaretleyiniz.

1) Aslen veya geçici olarak temiz olmayıp hijyen kurallarına aykırı olan şeyler için kullanılan fıkhî kavram aşağıdakilerden hangisidir?
A) Hades
B) Necis
C) Avret
D) Taharet
E) İstihâle

2) Büyük abdest bozduktan sonra dışkı ve idrar yollarında kalan dışkı, idrar, kan ve meni gibi pislikleri temizleme işlemi aşağıdaki terimlerden hangisi ile ifade edilir?
A) İstibrâ
B) İstihâle
C) İstincâ
D) İstiftâ
E) İstihâze

3) "Öğle namazının vakti cisimlerin gölgesi bir misli uzayıncaya kadar devam eder."
Aşağıdaki fakihlerden hangisi bu görüşü **benimsememiştir**? Bu soru yanlıştı, düzeltildi
A) Ebu Hanife
B) Ebu Yusuf
C) İmam Muhammed
D) İmam Şâfii
E) İmam Malik

4) Aşağıdakilerden hangisi namaza imamla birlikte başladığı hâlde bir mazeretten dolayı namazın tamamını veya bir kısmını imam ile kılamayan kimse için kullanılan kavramdır?
A) Müdrik namazın başından sonuna kadar imama uyup bütün rekâtları onunla birlikte kılan kimsedir.
B) Mesbuk imama namazın, birinci rekâtın rükûundan sonra mesela, ikinci, üçüncü ve dördüncü rekâtlarında uyan kişidir.
C) Muktedi
D) Münferid İmama uymaya iktida, uyan kimseye muktedi, tek başına namaz kılana da münferid denir
E) Lahik namaza imamla birlikte başladığı hâlde bir mazeretten dolayı namazın tamamını veya bir kısmını imam ile kılamayan kimsedir.

5) Aşağıdakilerden hangisi Cuma namazının vücub şartlarından biri **değildir?**

A) Erkek olmak
B) Mukim olmak
C) Sağlıklı olmak
D) Mazereti olmamak
E) En az üç kişi olmak

C. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutu içinde verilen kelimelerin uygun olanlarıyla doldurunuz.

Cemu's-salâteyn - müdrik - üç - kırk - iki - küsûf - hayız - nifas - istihâze - husûf

hayız - nifas - istihâze

1) İlmihal dilinde "kadınların özel hâlleri" denilince, " .... ", " .... " ve " .... " gibi kadınlara ait ve onların fizyolojisinden kaynaklanan üç özel durum kasdedilir.

2) İki namazı bir vakitte kılmaya Cemu's-salâteyn .... denir.

3) Namazın başından sonuna kadar imama uyup bütün rekâtları onunla birlikte kılan kimseye müdrik .... denir.

4) Cuma namazı için Ebu Hanife'ye göre en az imam dışında Üç .... ; Ebu Yusuf'a göre imam dışında iki ..... ; İmam Şâfiî'ye göre de kırk ...... kişilik bir cemaat olmalıdır.

5) Güneş tutulmasına " ...... " ; ay tutulmasına ise " .... " denir.
Küsûf Hüsûf

D. Aşağıdaki cümlelerin doğru olanlarını (D), yanlış olanlarını (Y) ile işaretleyiniz.

(D....) İkindi namazının vakti, öğle vaktinin çıktığı andan itibaren başlar ve Güneşin batması ile son bulur.

Namazın birleştirilmesi
(Y....) Namazların kısaltılarak kılınmasına "cem'u's-salâteyn" denir.

(D....) Cemaatle kılınan namazda kendisine uyulan kişiye imam; imama uymaya iktida, uyan kimseye muktedi denir.

(D....) Sin ile sad harfleri gibi mahreç yakınlığı bulunan harfleri birbirine karıştırarak okumada; zâl ile zı harfleri gibi yaygın olarak karıştırılan harfleri birbiri yerine okuma hâlinde namaz bozulmaz.

(Y....)Güneş doğup kerahet vakti çıktıktan sonra Güneş tepe noktasına gelinceye kadar iki, dört, sekiz veya on iki rekât olarak kılınan namaza evvabin namazı denir.
Kuşluk (Duha) namazı

1) Hükmi kirlilik nedir? Bilgi veriniz.

Hükmi kirlilik, abdestsizlik veya cünüplük sebebiyle insanda meydana geldiği varsayılan kirlilik hâlidir.

Bu, hades terimiyle ifade edilir.

Hades ise büyük hades ve küçük hades olmak üzere ikiye ayrılır. Cünüplük, hayız ve nifas gibi hükmi kirlilikler büyük hades; abdest gerektiren hükmi kirlilik de küçük hadestir. Büyük hükmi kirlilikten gusül ile küçük hükmi kirlilikten de abdest ile temizlenilir. Suyun bulunmaması veya bulunduğu hâlde kullanma imkanının olmaması hâlinde her ikisinden temizlenme yolu ise teyemmümdür.

2) Dinen pis sayılan maddeler nelerdir? Maddeler hâlinde sıralayınız.

Dinen necis sayılan maddeler ana hatlarıyla şöyledir: Kan, domuz eti, sarhoş edici içecekler; insan ve hayvanlara ait idrar ve dışkı necistir. Etinin yenmesi ister helal isterse haram olsun, akıcı kanı olan kara hayvanlarından olup dinî usule uygun biçimde boğazlanmadan ölen veya öldürülen hayvanların etleri de necistir.

3) Namaz vakitleri hakkında bilgi veriniz.

1. Sabah namazının vakti; ikinci fecrin meydana gelmesiyle, yani tan yerinin ağarmasıyla başlar, Güneşin doğmasıyla son bulur.

2. Öğle namazının vakti; Güneşin gökyüzünde çıktığı en yüksek noktadan batıya doğru meyletmesiyle başlar. Bu vaktin sonu ile ilgili iki görüş vardır. Ebu Yusuf, İmam Muhammed ve İmam Şâfiî'ye göre öğle vakti, cisimlerin gölgesi bir misli uzayıncaya kadar devam eder. Cisimlerin, Güneş tepe noktasında iken yere düşen gölgesine fey-i zeval denir. Öğlen namazının son vakti hesap edilirken fey-i zeval dikkate alınmaz. Böylece, fey-i zeval hariç, cisimlerin gölgesi kendilerinin bir misli olunca öğle vakti çıkmış, ikindi vakti girmiş olur. Buna "asr-ı evvel" (birinci ikindi) denir. Ebu Hanife'ye göre ise öğle vakti, fey-i zeval dışında, cisimlerin gölgesi iki katına uzayıncaya kadar devam eder. Buna da "asr-ı sani" (ikinci ikindi) denir.

3. İkindi namazının vakti; öğle vaktinin çıktığı andan itibaren başlar ve Güneşin batması ile son bulur.

4. Akşam namazının vakti; Güneşin batmasıyla başlar, batı ufkunda meydana gelen "şafak"ın kaybolmasıyla sona erer.

5. Yatsı namazının vakti; batı ufkunda beliren şafağın kaybolmasından itibaren başlar, ikinci fecrin oluşumuna kadar devam eder.

4) Başlıca nafile namazlar hangileridir?

Teheccüd namazı, kuşluk (duhâ) namazı, istihare namazı, istiska namazı, husûf namazı, küsûf namazı, tahiyyetülmescit, tövbe namazı, evvâbîn namazı, tesbih namazı, ihrama giriş namazı, yolculuğa çıkış ve yolculuktan dönüş namazı, hacet namazı, abdest ve gusülden sonra namaz

5) Hangi namazlar hangi durumlarda cem edilebilir? Açıklayınız

Hanefiler iki namazın gerçekten birleştirilerek kılınmasını sadece hac esnasında Arafat ve Müzdelife'de caiz görürler. Şâfiîlere göre gerek hacda gerekse belirli şartlar dâhilinde yolculuk, korku, aşırı yağmur ve benzeri mazeretler sebebiyle namazlar birleştirilebilir